

STUDIEHANDLEDNING PÅ MODERSMÅL 2025 |

Medel för studiehandledning ingår i den ordinarie elevpengen/grundbeloppet. Är eleven nyanländ kan studiehandledningen finansieras med introduktionspeng. Uppbyggande medel kan också användas för detta ändamål.

Särskilt stöd eller extra anpassningar - studiehandledning

Skolan har ansvar för att tillgodose elevernas behov av stöd. Kostnader för en elevs stödbehov finansieras som regel inom ordinarie elevpeng som skolan erhåller. För elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska eleven få stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller i vissa fall särskilt stöd. Studiehandledning på elevens modersmål kan, beroende på varaktighet och omfattning, vara antingen en extra anpassning eller en särskild stödinsats.

Under 2018 beslutade regeringen om ändrade bestämmelser för att bland annat stärka nyanlända elevers möjligheter att uppnå behörighet till nationella program i gymnasieskolan. Bestämmelserna omfattar bland annat en förstärkt rätt till studiehandledning på modersmålet. Nyanlända elever som börjar i högstadiet i grundskolan, specialskolan eller anpassade grundskolan ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt.

Utredning

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsa, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen (2010:800)).

Åtgärdsprogram

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn eller den som rektor har överlåtit beslutanderätten till. (3 kap. 9 § skollagen)

Överklagande

Åtgärdsprogrammet är ett beslut som ska dateras och undertecknas av beslutsfattaren och förses med en överklagandehänvisning. Beslutet får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd, enligt 28 kap. 16 § 1 skollagen. Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår. En elev får själv överklaga från det år eleven fyller 16 år. I övriga fall är det elevens vårdnadshavare eller företrädare för eleven som har rätt att överklaga. Ett beslut ska överklagas inom tre veckor från den dag som beslutet togs emot. Överklagandet ska skickas till den som har fattat beslutet, som ska ta ställning till om det finns skäl att ändra beslutet. Om den som fattat beslutet inte finner skäl att ändra sitt beslut, skickas överklagandet vidare till Skolväsendets överklagandenämnd. (www.overklagandenamnden.se)

Beställning av studiehandledning på modersmål

Studiehandledning syftar till att stödja undervisningen för elever med annat modersmål än svenska och som ännu inte kan tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen på svenska. För att bästa möjliga resultat ska uppnås för eleverna krävs ett nära samarbete mellan studiehandledare och undervisande pedagog.

Studiehandledning kan beställas av rektor från modersmålsenheten.

- Rektor gör efter utredning av elevers behov av studiehandledning på modersmålet en sammanställning för skolan som helhet.
- Rektor/huvudman kan beställa studiehandling för detta stöd genom modersmålsenheten.
- Modersmålsenheten debiterar respektive verksamhet utifrån beställd och levererad studiehandledning en gång i slutet av höstterminen och vårterminen.

Det är rektors ansvar att se till att alla elever som behöver studiehandledning på sitt modersmål får tillgång till detta stöd.

Rektor är pedagogisk ledare för de lärare som fullgör undervisning för eleverna på skolenheten. Detta innebär att rektor också är elevens rektor för studiehandledning på modersmålet, även om studiehandledaren kommer från modersmålsenheten.